

MEMÒRIA PER A LA CONSULTA PÚBLICA PRÈVIA DE L'ORDENANÇA DE TRANSPARÈNCIA I ADMINISTRACIÓ DIGITAL DE L'AJUNTAMENT DE CASTELLDEFELS

L'increment de l'eficàcia administrativa i la possibilitat d'oferir nous serveis públics constitueixen factors rellevants per a la millora de la qualitat de vida de la ciutadania i, més enllà, per al reforç de la cohesió social. Alhora, la innovació constant en l'àmbit de les xarxes de telecomunicacions i dels sistemes d'informació fa necessari adaptar la normativa vigent per aprofitar els avantatges que ofereixen aquestes tecnologies i dotar les actuacions administratives de plena validesa i seguretat jurídiques.

L'entrada en vigor de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, va suposar un punt d'inflexió en el procés de modernització necessari de les administracions públiques i una oportunitat per a aquest Ajuntament d'impulsar els mitjans electrònics com a canal ordinari de relació amb la ciutadania.

Posteriorment, el desplegament d'aquest marc normatiu mitjançant el Reial decret 203/2021, de 30 de març, pel qual s'aprova el Reglament d'actuació i funcionament del sector públic per mitjans electrònics, ha contribuït a consolidar l'administració digital al municipi i a reforçar la prestació de serveis públics per mitjans electrònics.

Més recentment, l'aprovació del Reglament (UE) 2024/1689 del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de juny de 2024, pel qual s'estableixen normes harmonitzades en matèria d'intel·ligència artificial, juntament amb la progressiva extensió dels sistemes d'intel·ligència artificial, obre una nova etapa en el procés de transformació digital de les administracions públiques. En aquest context, aquestes tecnologies ofereixen importants oportunitats per millorar l'eficiència, la qualitat i la capacitat d'innovació dels serveis municipals, sempre que la seva implantació es dugui a terme amb ple respecte als drets fonamentals, la transparència, la protecció de dades personals i els principis de bon govern.

L'Ajuntament de Castelldefels, en el marc del seu compromís amb una administració moderna, innovadora, transparent i orientada a la ciutadania, considera essencial garantir un ús ètic, segur, responsable i transparent de les tecnologies digitals i, en particular, dels sistemes d'intel·ligència artificial que s'incorporin a la seva activitat. La implantació d'aquestes tecnologies ha d'ajustar-se als principis i obligacions establerts per la normativa vigent, especialment pel que fa a la supervisió humana, la transparència, la gestió dels riscos, la rendició de comptes i la protecció de dades personals i els drets fonamentals de les persones.

Així mateix, la creixent exigència de transparència per part de la ciutadania requereix una resposta adequada de l'ordenament jurídic local, que garanteixi tant el dret d'accés a la informació pública com la participació efectiva de la ciutadania en els assumptes i les polítiques públiques municipals.

En l'exercici de la potestat reglamentària i d'autoorganització reconeguda als ens locals per la legislació de règim local, i en el marc de les competències municipals en matèria d'organització administrativa, transparència i administració electrònica, correspon a l'Ajuntament establir els instruments normatius necessaris per garantir una administració digital, oberta, eficient i orientada a la ciutadania.

Per tot l'exposat, es considera necessari procedir a l'actualització de l'Ordenança reguladora de la transparència i l'administració electrònica de l'Ajuntament de Castelldefels, aprovada l'any 2022, amb la finalitat d'adaptar-la al nou marc normatiu i tecnològic. Aquesta actualització

incorpora de manera específica els àmbits de la transparència i de la governança de la intel·ligència artificial, configurant una nova Ordenança de Transparència i Administració Digital de l'Ajuntament de Castelldefels.

La finalitat d'aquesta Ordenança és dotar l'Ajuntament d'un marc normatiu propi que concreti l'aplicació de la legislació vigent en l'àmbit municipal i permeti consolidar l'administració digital, tot reforçant els drets de la ciutadania en un context de seguretat jurídica, eficiència administrativa, transparència i innovació pública.

La nova Ordenança de Transparència i Administració Digital ha d'esdevenir una peça fonamental de l'estratègia municipal de transformació digital. Amb aquesta finalitat, ha d'impulsar un model d'administració basat en la seguretat jurídica, la transparència i la rendició de comptes, i proporcionar un marc normatiu adequat per afrontar els reptes derivats de l'automatització dels processos, de la incorporació de sistemes d'intel·ligència artificial i de l'ús intensiu de les dades. Així mateix, l'Ordenança ha d'establir les bases per a l'adopció i utilització de sistemes d'intel·ligència artificial en l'àmbit municipal, garantint que la seva implementació es dugui a terme d'acord amb els principis d'ètica, transparència, no-discriminació, supervisió humana efectiva i respecte dels drets fonamentals.

Igualment, ha de definir els mecanismes necessaris per identificar, avaluar i mitigar els riscos associats a aquestes tecnologies, amb una atenció especial a la protecció de dades personals, la seguretat de la informació i la fiabilitat dels sistemes.

Finalment, la present Ordenança incorpora la transparència i la participació ciutadana com a eixos vertebradors de l'acció municipal, establint els instruments necessaris per reforçar la rendició de comptes i facilitar l'accés a la informació pública, de conformitat amb la normativa vigent i amb els procediments interns de l'Ajuntament en matèria de transparència i accés a la informació pública. Alhora, pretén aprofitar el potencial de les tecnologies digitals per donar compliment a les obligacions legals vigents de manera eficient i adaptada a les necessitats de l'àmbit local.

En darrer terme, l'objectiu és afavorir una administració més eficient, sostenible i propera, facilitant la consecució dels principis de simplificació administrativa, transparència, proximitat i servei efectiu a la ciutadania, així com la tramitació dels procediments administratius i la participació ciutadana per mitjans digitals.

Aquesta Ordenança es troba inclosa en el Pla Normatiu de l'Ajuntament de Castelldefels per a l'any 2026 (instrument normatiu núm. 15), d'acord amb el que disposa l'article 132 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i serà objecte de publicació al Portal de Transparència municipal.

D'acord amb el que disposa l'article 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, amb caràcter previ a l'elaboració de l'Ordenança de Transparència i l'Administració Digital de l'Ajuntament de Castelldefels, cal dur a terme una consulta pública prèvia a través del portal web municipal, durant un termini de quinze dies, per a demanar l'opinió de la ciutadania i de les organitzacions més representatives potencialment afectades per la futura norma sobre:

a) Els problemes que es pretenen solucionar amb la iniciativa

b) La necessitat i oportunitat de la seva aprovació

c) Els objectius de la norma

d) Les possibles solucions alternatives reguladores i no reguladores

A. ELS PROBLEMES QUE ES PRETENEN SOLUCIONAR AMB LA INICIATIVA

La vigent Ordenança reguladora de la transparència i l'administració electrònica de l'Ajuntament de Castelldefels, aprovada l'any 2022, requereix una actualització per adaptar-se a l'evolució del marc normatiu i tecnològic produïda en els darrers anys.

La iniciativa pretén consolidar l'administració digital i reforçar la transparència municipal, garantint els drets de la ciutadania en les seves relacions amb l'Ajuntament en un context de seguretat jurídica, eficiència administrativa i innovació pública.

Així mateix, es considera necessari establir un marc normatiu adequat per regular la incorporació i utilització de sistemes d'intel·ligència artificial en l'activitat municipal, d'acord amb els principis d'ètica, transparència, supervisió humana, protecció de dades personals i respecte dels drets fonamentals.

Finalment, la iniciativa pretén donar resposta a la creixent demanda ciutadana d'accés a la informació pública, de transparència en el funcionament de l'administració i de participació en l'elaboració i seguiment de les polítiques públiques municipals.

B. LA NECESSITAT I OPORTUNITAT DE LA SEVA APROVACIÓ

L'aprovació d'una nova Ordenança de Transparència i Administració Digital resulta necessària per adaptar el marc normatiu municipal a l'evolució de la legislació aplicable i als canvis tecnològics produïts des de l'aprovació de l'Ordenança reguladora de la transparència i l'administració electrònica de l'Ajuntament de Castelldefels l'any 2022.

L'entrada en vigor i el desplegament de la normativa en matèria d'administració electrònica, transparència i governança digital, així com l'aprovació del Reglament (UE) 2024/1689 del Parlament Europeu i del Consell, pel qual s'estableixen normes harmonitzades en matèria d'intel·ligència artificial, fan necessari disposar d'un marc regulador municipal actualitzat que ofereixi seguretat jurídica i permeti incorporar de manera ordenada i responsable les noves tecnologies a l'activitat administrativa.

Així mateix, la norma respon a la necessitat de consolidar la transformació digital de l'Ajuntament, reforçar els drets de la ciutadania en les seves relacions electròniques amb l'administració, millorar els nivells de transparència i participació ciutadana, i establir criteris i garanties per a la utilització de sistemes d'intel·ligència artificial en l'àmbit municipal.

L'oportunitat de la seva aprovació ve determinada tant per l'existència d'un nou marc normatiu europeu i estatal com per la voluntat municipal d'impulsar una administració més eficient, oberta, accessible i innovadora, capaç d'aprofitar les oportunitats que ofereixen les tecnologies digitals sense renunciar a la protecció dels drets fonamentals, la transparència, la supervisió humana, la protecció de dades personals i els principis de bon govern.

En definitiva, la nova Ordenança pretén dotar l'Ajuntament de Castelldefels d'un instrument normatiu únic, coherent i actualitzat que integri la transparència, l'administració digital i la governança de la intel·ligència artificial, adequant l'organització municipal als reptes presents i futurs de la transformació digital.

Així mateix, l'Ajuntament de Castelldefels és membre del Consorci Localret, entitat que agrupa administracions locals de Catalunya amb la finalitat d'impulsar la transformació digital i la

societat del coneixement. En aquest marc, Localret ha elaborat una Ordenança tipus de Transparència i Administració Digital adaptada al marc normatiu vigent, que constitueix una referència per a l'elaboració de la futura ordenança municipal.

C. ELS OBJECTIUS DE LA NORMA

La futura Ordenança de Transparència i Administració Digital de l'Ajuntament de Castelldefels té com a objectius principals:

- a) Actualitzar el marc normatiu municipal en matèria de transparència, administració digital i governança de les tecnologies digitals i emergents, adequant-lo a la legislació vigent i a les necessitats actuals de l'organització municipal.
- b) Consolidar l'administració digital com a model ordinari de funcionament de l'Ajuntament, promovent la simplificació administrativa, l'eficiència en la gestió pública i la millora contínua dels serveis municipals.
- c) Garantir els drets de la ciutadania en les seves relacions electròniques amb l'Ajuntament, facilitant l'accés als serveis públics digitals en condicions d'igualtat, accessibilitat i seguretat jurídica.
- d) Reforçar la transparència, la rendició de comptes i el dret d'accés a la informació pública, així com fomentar la participació ciutadana mitjançant canals digitals.
- e) Establir el marc regulador per a l'adopció, utilització i supervisió de sistemes d'intel·ligència artificial en l'àmbit municipal, d'acord amb els principis d'ètica, transparència, no-discriminació, supervisió humana efectiva i protecció dels drets fonamentals.
- f) Definir mecanismes de governança i control que permetin identificar, avaluar i gestionar els riscos associats a l'ús de tecnologies digitals i sistemes d'intel·ligència artificial, amb especial atenció a la protecció de dades personals, la seguretat de la informació i la fiabilitat dels sistemes.
- g) Afavorir una administració més oberta, innovadora, sostenible i orientada a la ciutadania, aprofitant les oportunitats que ofereixen les tecnologies digitals per millorar la qualitat dels serveis públics i la relació de l'Ajuntament amb la ciutadania.

D. POSSIBLES SOLUCIONS ALTERNATIVES REGULADORES I NO REGULADORES

No es considera viable l'adopció de mesures alternatives de caràcter no normatiu, atès que l'ordenació dels drets i obligacions de la ciutadania, així com la regulació de l'organització i el funcionament de l'administració digital municipal, requereixen una cobertura jurídica adequada mitjançant una disposició de caràcter general.

Tampoc es considera suficient una mera modificació puntual de l'ordenança vigent, atès que la incorporació de les obligacions en matèria de transparència i governança de la intel·ligència artificial requereix una revisió global del text normatiu.

L'Ordenança reguladora de la transparència i l'administració electrònica de l'Ajuntament de Castelldefels, aprovada l'any 2022, ha contribuït a impulsar la digitalització de l'activitat municipal. No obstant això, les novetats legislatives produïdes en els darrers anys, especialment en matèria de transparència, administració digital i governança dels sistemes d'intel·ligència artificial, fan necessari revisar i actualitzar el marc normatiu municipal vigent.

En particular, l'aprovació del Reglament (UE) 2024/1689 del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de juny de 2024, pel qual s'estableixen normes harmonitzades en matèria d'intel·ligència artificial, juntament amb l'evolució tecnològica i la incorporació progressiva d'aquestes eines en l'activitat administrativa, evidencien la necessitat de disposar d'una regulació municipal actualitzada que estableixi criteris de governança, control i garanties per al seu ús.

Per aquest motiu, es considera necessari procedir a l'actualització de l'Ordenança reguladora de l'administració electrònica de l'Ajuntament de Castelldefels, configurant una nova Ordenança de Transparència i Administració Digital de l'Ajuntament de Castelldefels, que integri en un únic text normatiu la regulació de l'administració digital, la transparència, la participació ciutadana i la governança de la intel·ligència artificial.

L'aprovació d'aquesta Ordenança permetrà dotar l'Ajuntament d'un marc normatiu propi, coherent i actualitzat, que concreti l'aplicació de la legislació vigent a l'àmbit municipal, consolidi l'administració digital i reforci els drets de la ciutadania en un context de seguretat jurídica, eficiència administrativa, transparència i innovació pública.